

> RETOURADRES Postbus 1992, 6201 BZ

BEZOEKADRES
Mosae Forum 10
6211 DW Maastricht

Aan de fracties GroenLinks, SP, PVV, D66, Partij voor de Dieren, PvdA, Volt en M:OED

POSTADRES
Postbus 1992
6201 BZ

ONDERWERP
Schriftelijke vragen inzake Vervolg
Straatintimidatie
BEHANDELD DOOR
Huub Kerstens, Christian Gijselaers

DATUM
7 juni 2023
Verz. 8 juni 2023
TELEFOONNUMMER
043 350 4232

BIJLAGEN
--
ONZE REFERENTIE
2023.02348

E-MAILADRES
Christian.Gijselaers@maastricht.nl

FAXNUMMER
043 - 350 4448

UW REFERENTIE

Geachte fractieleden,

Onderstaand treft u de beantwoording aan van de schriftelijke vragen die uw fracties gesteld hebben inzake de aanpak rondom seksuele (straat) intimidatie.

Vraag 1:

Worden de activiteiten van de werkgroep vervolgd wanneer de subsidie ten einde loopt? Zo ja, hoe zijn deze geborgd? Zo nee, waarom niet en is er een exit-strategie?

Antwoord 1:

De activiteiten van de werkgroep worden vervolgd. De huidige subsidie in het kader van het programma Veilige Steden (OCW) loopt tot 2023. Voor de periode 2023-2026 is het opnieuw mogelijk subsidie aan te vragen. Deze aanvraag is momenteel in voorbereiding.

Vraag 2:

De activiteiten die de werkgroep implementeert zijn met name gericht op preventie. Zowel uit de praktijk als uit onderzoek blijkt dat dergelijke preventieve activiteiten herhaald moeten blijven worden om effectief te zijn. Wat wordt er gedaan om de activiteiten te continueren?

Antwoord 2:

Zie antwoord 1: er wordt gewerkt aan een nieuwe aanvraag, op basis van een herijkt plan van aanpak dat vooral ziet op borgen van de bestaande inzet. De preventieactiviteiten worden periodiek herhaald, met name op en rond risicomomenten zoals carnaval, INKOM, feestdagen e.d.

Vraag 3:

Hoe maakt de gemeente Maastricht de activiteiten van de werkgroep aanpak seksuele (straat)-intimidatie Maastricht meetbaar?

Antwoord 3:

Het is moeilijk om het effect van preventiecampagnes te meten. Van bijvoorbeeld campagnes via sociale media kunnen we wel het bereik meten, maar dat zegt niets over het daadwerkelijke effect en of dat leidt tot een daadwerkelijke mentaliteits- en gedragsverandering. Bovendien zijn andere factoren daar eveneens van invloed op. Zo heeft de #Metoo beweging en de grotere aandacht in de media een positieve invloed, maar baart het aantal volgers onder jongeren van bloggers als Andrew

DATUM
7 juni 2023

Tate op dit gebied zorgen. Een mogelijkheid om effecten enigszins te meten is het laten uitvoeren van een nieuw RAR-onderzoek. Daar ontbreken op dit moment echter de financiële middelen voor.

Vraag 4:

Straatintimidatie is breder dan seksueel grensoverschrijdend gedrag en vindt plaats onder alle leeftijdsgroepen. Bent u het eens dat het onderzoek van de GGD 'Seks onder je 25ste' onder jongeren daarom een beperkt beeld schetst van het probleem (in Maastricht)? Waarom?

Antwoord 4:

Nee. Het klopt dat straatintimidatie breder is dan seksueel grensoverschrijdend gedrag. Het lag echter niet in de lijn der doelstellingen van de GGD om een volledig dekkend beeld te schetsen van alle problematiek die in Maastricht kan spelen. Het onderzoek 'Seks onder je 25e' wordt één keer per vijf jaar uitgevoerd. Doelstelling van het onderzoek is om trends en ontwikkelingen in de gezondheid en leefstijl van jongeren te meten.

Het onderzoek van de GGD is daarbij in zoverre beperkt dat het zich richt op de leeftijdsgroep 15-25 jaar. Deze beperking komt voort uit andere landelijke onderzoeken waaruit naar voren komt dat deze doelgroep zowel het meest kwetsbaar is als het vaakste geconfronteerd wordt met grensoverschrijdend gedrag (als slachtoffer en als dader). Het is daarmee op dit moment het best beschikbare onderzoek rond het onderwerp seksuele intimidatie.

Vraag 5:

Gezien de bovenstaande informatie biedt het onderzoek van de GGD geen informatie over de frequentie van straatintimidatie onder jongeren en geen informatie over de situatie in Maastricht. Bent u het daarmee eens?

Antwoord 5:

Ja. Maar dat was ook niet de bedoeling van dat onderzoek.

Vraag 6:

Bent u het ermee eens dat wij elke melding van (seksuele) straatintimidatie serieus moeten nemen, juist ook als er geen toetsing heeft plaatsgevonden?

Antwoord 6:

Ja, waarbij we nuancering mee geven dat wij dat zien vanuit de rol van de gemeentelijke overheid. Die richt zich op inzetten op (h)erkenning en preventie incl. informatie over de bestaande meldpunten. Het strafrechtelijk oppakken en bieden van medische en of psychische zorg ligt bij ketenpartners.

Vraag 7:

Hoe wordt ervoor gezorgd dat victim blaming zoveel mogelijk wordt uitgesloten bij communicatie en interventies van de gemeente?

Antwoord 7:

De gemeente heeft in de aanpak van seksuele (straat)intimidatie vooral een coördinerende rol. Het belang van het voorkomen van victim blaming wordt daarin onderkend. En wordt in de communicatie gericht op preventie op ingezet door hierin gespecialiseerde organisaties als Rutgers te betrekken.

DATUM
7 juni 2023

Interventies en trainingen worden eveneens verzorgd door hierin gespecialiseerde organisaties als SexMatters, het Centrum Vaktherapie of bv Emancipator. Ook hierbij is het voorkomen van victim blaming een belangrijk onderwerp.

Vraag 8:

Hoe relateren de cijfers van schennispleging zich tot de informatie die wij hebben over (seksuele) straatintimidatie in Maastricht?

Antwoord 8:

Niet. De formele cijfers zijn (veel) minder omvangrijk dan de (subjectieve) ervaring vanuit de stad. In formele zin: de politie geeft desgevraagd aan in de periode 2021 – 2022 (dus twee jaren) 40 meldingen van "openbare schennis der eerbaarheid" opgemaakte te hebben. Daarbij de opmerking schennis niet per se straatintimidatie is. Een schennispleger kan bijvoorbeeld ook een persoon met onbegrepen gedrag zijn. In deze zelfde periode telde Handhaven 3 formeel opgemaakte meldingen in Maastricht. Het thema (seksuele) belediging en/of intimidatie wordt echter ook meegenomen in de Veiligheidsmonitor. Dit is een 2-jaarlijks landelijk bevolkingsonderzoek naar veiligheid(-beleving), ervaren overlast en slachtofferschap. Op basis van een steekproef worden inwoners van Maastricht bevraagd. In 2021 gaf een kwart van de respondenten aan op een of meerdere wijzen te maken hebben gehad met beledigend en/of intimiderend gedrag in Maastricht. In Amsterdam stellen ze een soortgelijke vraag, maar specifiek gericht op straatintimidatie, daar is het cijfer 40%. Er bestaat dus een discrepantie tussen harde cijfers aan politie en handhavingszijde en 'zachte' informatie uit de stad.

In 2023 wordt de veiligheidsmonitor overigens weer uitgevoerd. In augustus/oktober 2023 zullen de enquêtes uitgezet worden. Hierin is de vraagstelling uitgebreid waardoor wij meer zicht krijgen op mogelijke hotspots van straatintimidatie.

Vraag 9:

Waarom heeft u ervoor gekozen om deze verantwoordelijkheid bij Catcalls of Maastricht neer te leggen?

Antwoord 9:

Er is geen verantwoordelijkheid bij Catcalls of Maastricht gelegd. Zoals in de beantwoording van uw vragen dd. 12-12-2022 uitgelegd: de politie kan momenteel nog geen data verzamelen over seksuele straatintimidatie omdat het landelijke registratiesysteem van de politie daartoe geen mogelijkheden biedt: (seksuele) straatintimidatie is vooralsnog immers geen strafbaar feit. De vrijwillige activiteiten van Catcalls of Maastricht worden in dat verband vervolgens enkel benoemd als 'alternatieve bron'.

Vraag 10:

Ontvangen zij subsidie en ondersteuning voor het uitvoeren van de monitoring en het contact met slachtoffers? Zo ja, hoeveel? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 10:

Nee. Catcalls of Maastricht is een vrijwillig initiatief. Zij voeren geen formele opdracht uit namens de gemeente.

DATUM
7 juni 2023

Vraag 11:

Hoe zorgt de gemeente voor de continuïteit van deze organisatie?

Antwoord 11:

Niet. Er is geen subsidierelatie met het initiatief.

Vraag 12:

Ziet het college voordelen voor verschillende beleidsterreinen van geïnstitutionaliseerde monitoring van (seksuele) straatintimidatie? Waarom?

Antwoord 12:

Op het vlak van preventieve activiteiten zeker. Inzicht in aard, omvang, tijdstip en locatie helpt bij het verder inrichten van ons programma en onze interventies. Hierbij wordt uiteraard de kanttekening gemaakt dat er middelen beschikbaar moeten zijn voor uitvoering van dit beleid. Ten aanzien van repressieve mogelijkheden blijft echter het ontbreken van een stevige bestuursrechtelijke grondslag en/of een strafrechtelijke titel een probleem, naast het gebrek aan de vervolgens noodzakelijke capaciteit en middelen voor actieve handhaving. Ook aan deze kant dus een disclaimer op het vlak van verwachtingen, wanneer geïnstitutionaliseerde monitoring ingericht zou worden.

Vraag 13:

Is het college bereid om in gesprek te gaan met deze gemeenten om te leren van hun aanpak en de mogelijkheden te onderzoeken om dit ook in Maastricht te implementeren?

Antwoord 13:

Bij het formuleren van de nieuwe aanvraag voor voortzetting van de huidige aanpak laten we ons zeker inspireren door de aanpakken van andere gemeenten.

Vraag 14:

Wordt deze informatie alleen teruggekoppeld naar de werkgroep? Zo nee, naar wie vindt deze terugkoppeling plaats?

Antwoord 14:

Zoals aangegeven bij vragen 8 en 9 ontbreekt het aan harde informatie. Echter, als hotspots in beeld komen worden deze teruggekoppeld in de reguliere op en afshalingstructuren binnen onze organisatie. In de gebiedsgerichte aanpak is hiertoe de Leefbare Wijkeraanpak (LWA) in ontwikkeling. Hieraan gekoppeld kan ook de Taskforce Veiligheidsbeleving worden ingeschakeld. Deze taskforce werkt integraal en multidisciplinair en heeft de mogelijkheid te escaleren, naar repressieve inzet maar ook naar ingrepen vanuit openbare ruimte.

Vraag 15:

Gezien de bovenstaande voorbeelden, bent u het ermee eens dat er meer moet gebeuren dan een terugkoppeling naar de werkgroep? Bijvoorbeeld aan de afdeling van de gemeente verantwoordelijk voor inrichting, veiligheid en preventie.

Antwoord 15:

Zie antwoord 14.

DATUM
7 juni 2023

Vraag 16:

Op welke manier worden omstanders geïnformeerd over straatintimidatie en veilige hulpmogelijkheden?

Antwoord 16:

Er is meerdere malen ingezet op de Ben je Oké campagne tijdens Inkom, de feestdagen en carnaval. Deze richt zich op het handelingsperspectief van omstanders die een mogelijk slachtoffer – met name – in uitgaansgelegenheden aanspreken. Omstanders die zelf behoefte hebben aan ondersteuning en hulpmogelijkheden kunnen terecht bij Stichting Slachtofferhulp. Ook kan het Centrum voor Seksueel Geweld mensen doorverwijzen naar psychosociale hulp.

Vraag 17:

Wat zijn de uitkomsten van het onderzoek inzet handhaving en de APV? (Fase 1 werkgroep)

Antwoord 17:

Het onderzoek betrof vooral de verkenning van bestuurs- en strafrechtelijke opties om seksuele (straat) intimidatie repressief aan te pakken. Deze mogelijkheden bleken zeer beperkt. Zie bijvoorbeeld de discussie (in de jurisprudentie) over de houdbaarheid van het zogenaamde Sis-verbod, het feit dat seksuele straatintimidatie (nog steeds) niet strafbaar is gesteld en het hieraan gekoppelde capaciteitsvraagstuk bij politie en handhaving. Uiteraard is er aandacht voor meldingen en signalen uit de stad, maar vanuit repressief perspectief is geconcludeerd dat eerst landelijk de wetgever een fermere houding moet innemen op dit thema. Deze handschoen is door het huidige kabinet wel opgepakt. De huidige strafwetgeving met betrekking tot seksueel grensoverschrijdend gedrag is verouderd en schiet op onderdelen te kort. Daarom ligt er nu een wetsvoorstel voor waarmee de wet meer bij de tijd gebracht als het gaat om digitale ontwikkelingen en de huidige seksuele normen. Zo wordt bijvoorbeeld seksueel contact met iemand waarvan je weet of moest vermoeden dat die ander niet wilde strafbaar als een vorm van aanranding of verkrachting. Ook wordt seksuele intimidatie, in het openbaar (offline en online), strafbaar. Daarop is maximaal drie maanden hechtenis gesteld.

Het streven is om de nieuwe wet in 2024 in werking te laten treden. Tot die tijd richten wij onze lokale inspanningen met name op preventie.

Vraag 18:

Waarom ligt de voornaamste aandacht op studenten van de Universiteit Maastricht in vergelijking tot jongeren die op de middelbare school zitten, of student zijn op het Vista College, Hogeschool Zuyd, Jan van Eyck, de Toneelacademie en andere scholen?

Antwoord 18:

De aandacht van de aanpak Seksuele Intimidatie gaat breed uit naar jongeren, niet voornamelijk naar studenten van de UM. Zoals in de beantwoording van uw vragen dd. 12-12-2022 aangegeven: Het HBO (Zuyd) neemt deel aan de werkgroep en men werkt hard aan het (beter bereikbaar maken van) preventief aanbod en preventiebeleid binnen Zuyd. Ook in het MBO wordt vanuit de werkgroep deelgenomen en ingezet: er hebben twee sociale mediacampagnes gelopen (via Rutgers) op het tegengaan van victim blaming onder de studenten. Ook worden er voorlichtingen cyclisch ingezet (inmiddels verankerd via Block Box i.s.m. de werkgroep). Tenslotte is ook het VO vertegenwoordigd in de werkgroep. Block Box (partner in het uitzetten van het maatschappelijk curriculum) heeft SexMatters en Emancipator opgenomen in haar aanbod. Dit betekent dat zodra leerlingen aangeven

DATUM
7 juni 2023

(via de jaarlijkse inventarisatie lessen) interesse te hebben in de thema's: gender, sextalks en consent een van deze partijen wordt ingeschakeld.

Vraag 19:

Bent u het ermee eens dat mensen op straat niet altijd kunnen zien of iemand 25- is of student, dus dat door de aanname dat dat de voornaamste groep is die te maken krijgen met straatintimidatie, andere groepen te weinig aandacht krijgen? Waarom?

Antwoord 19:

Iedereen, ongeacht leeftijd, kan met straatintimidatie te maken krijgen. Echter, uit landelijke onderzoeken (zie ook antwoord 4) komt naar voren dat de doelgroepen tot 25 jaar het meest kwetsbaar zijn om te maken te krijgen met grensoverschrijdend gedrag. In onze aanpak richten wij ons daarom op het vergroten van bewustwording en bereiken van consent onder jongeren en studenten. Wat niet wil zeggen dat andere doelgroepen geen aandacht krijgen. Onze campagnes (zowel in de stad tijdens evenementen en feestdagen als online) richten zich op alle leeftijden. Ook mensen boven de 25 kunnen zich hierdoor aangesproken voelen.

Hoogachtend,

Namens het college van burgemeester en wethouders van Maastricht,
de Burgemeester,

J.M. Penn-te Strake

en

Hoogachtend,

Anita Bastiaans

Wethouder Duurzaam Sociaal Domein, WMO, Welzijn, Diversiteit, Europa en de Euregio

Schriftelijke vragen